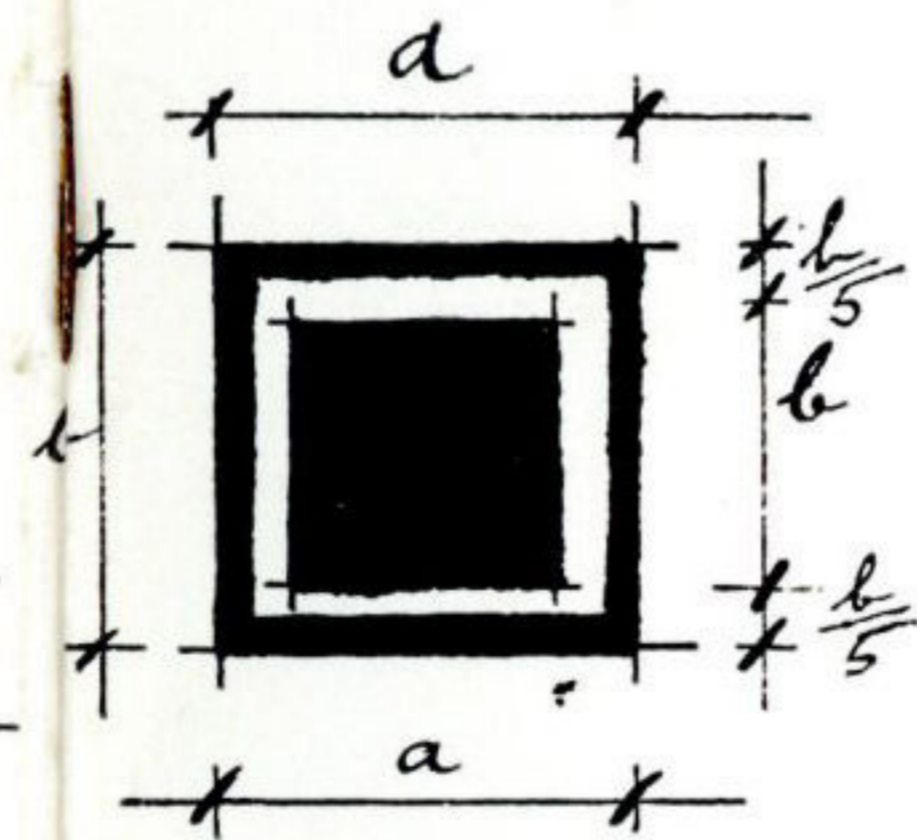
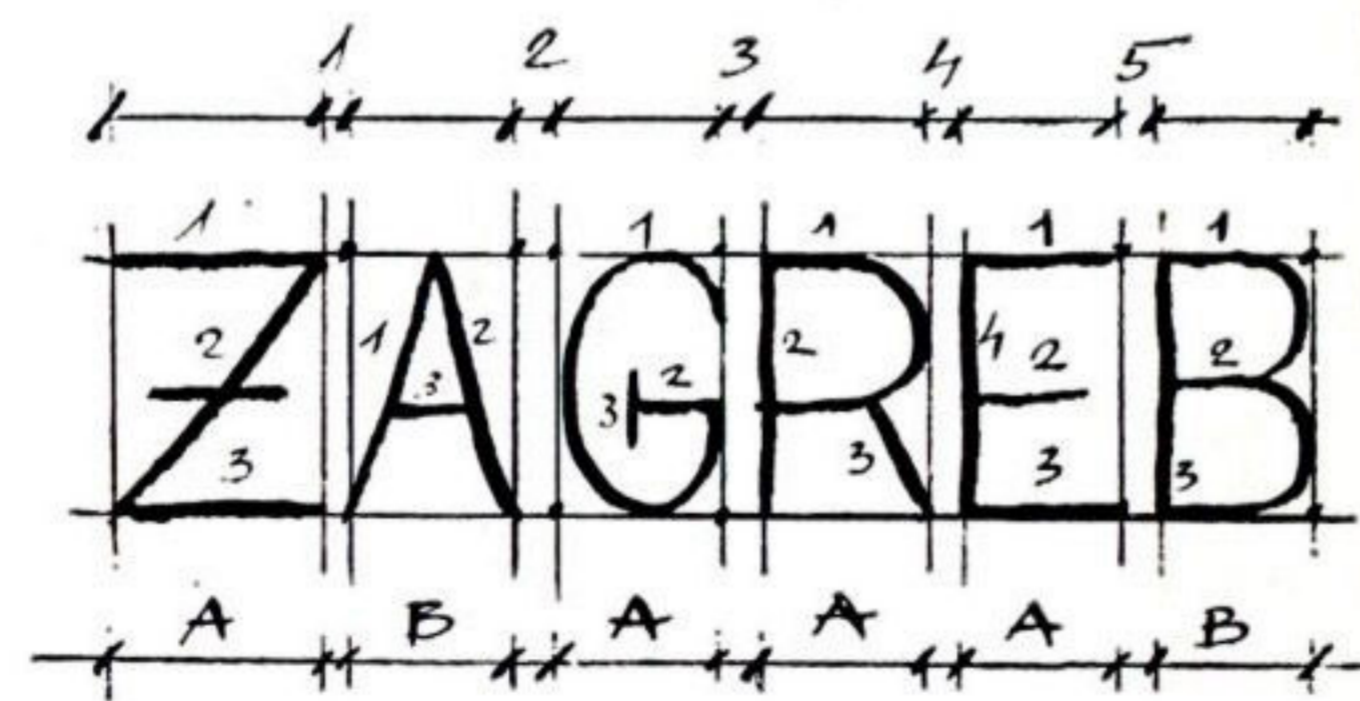

Zagrebe

Z A R I S I
IZLOŽBA KARIKATURA
IVANA ŠARIĆA

MUZEJ GRADA ZAGREBA
15-30. rujna 1978.

Muzej grada Zagreba
rujan 1978.

Predgovor
FEDOR KRITOVAC

Likovni postav izložbe
JOŽA LADOVIĆ

Fotografije u katalogu
JOSIP VRANIĆ

Stručni suradnik Muzeja grada Zagreba
ZDENKO KUZMIĆ

Grafički urednik
JOSIP MARTON
»Zadružna štampa« • OOUR »Poljoprivredni vjesnik«, Zagreb,
Praška ulica broj 6

Tisak: IBG - TISKARA »ZAGREB«, Zagreb Preradovićeve 21

ZARISI NA IVICI HORIZONTA

Više od desetak godina dijeli nas od prvih Šarićevih karikaturalnih zamišljaja i objava.

Otkriće čistog vizualnog jezika karikature i mogućnost vlastitog govora njime bilo je i Šariću vjerojatno neponovljivo uzbuđenje i istraživački izazov.

U to vrijeme ne više dugotrajnog, ali gotovo apsolutnog carstva prigodničarske, narativne i anegdotski usmjerene karikature sa već dobrom tradicijom, tzv. »karikature bez riječi« (kako se u to vrijeme uobičavalo naznačiti kao izuzetak svaku karikaturu uz koju nije stajao neki dijalog ili čija alegoričnost ne bi bila odmah shvatljiva očitovanjem značenja na pojedinim prikazanim likovima) morala se svojom životnošću tek dokazivati, ali uvijek pod pretpostavkom da će kao »enigmatska«, »crni humor«, »igrarija«, »štos« i sl. ostati po strani i neshvatljiva.

S grupom istomišljenika pridruženi u »zagrebačku grupu karikaturista« (Z. Bastašić, M. Kovačević, F. Kritovac, R. Petrić, I. Pahernik, Z. Pavlović, a povremeno i drugi), Šarić se ponajprije obraća najbližoj generaciji, tada još studentskoj, na izložbama majskih festivala studenata i festivala studentskih kazališta, zatim u Studentskom listu i Poletu.

Dnevne novine i kulturni tjednici tada još ne otvaraju vrata vizualnoj karikaturi čak ni u podlistku, iako se ponešto objavljuje uz sve češće dobre kritike o izložbama nove karikature, izložbe ostaju do početka 70-tih godina glavni način predstavljanja.

Duhom i vizualnošću vrlo bliska već svjetski afirmirana škola zagrebačkog crtanog filma tada ne uočava pojavu nove karikature koja je bez sumnje i refleks misaonih ostvarenja jednog dijela našeg crtanog filma, iako razlozi za iznenadno javljanje, povezivanje i

udruživanje većeg broja autora koji su se kao i Šarić posvetili vizualnom jeziku karikature i određenom tematskom repertoaru, leže mnogo dublje izvirući iz previranja šezdesetih godina.

Početak sedamdesetih godina vrijeme je otkrića i procvata nekonvencionalnog novog stripa i posebno »underground« stripa, koji u našu sredinu dospijeva u prvom redu osobitom naklonošću i njegovom lista PARADOKS, a u tijeku ovog desetljeća rasprostire se i na kratkotrajno uskršli KEREMPUH (1974–1976.), u ČVORAK, u studentske i omladinske listove (OMLADINSKI TJEDNIK, POLET, »SL«, PITANJA) pa sada i u kulturnom tjedniku (TELEGRAM, OKO).

U dijelu svog opusa Šarić se obogaćuje i stripom, ali taj strip ostaje u kadrove i sekvence složena karikatura, zapravo sinopsis za mali »crtić«.

Ali i karikaturi se otvoriše bolji dani: festivali karikature (pa čak i muzeji), nisu više samo u inozemstvu; eto ih u Ljubljani, Skopju, Sarajevu, Beogradu. Čak toliko da nikad nije previše autora pa ni epigona koji su – razvivši zavidno tehniku crteža, pregledavajući marljivo ne više nedostupnu literaturu – počeli rutinski i u maniri iscrpljivati »vječne ljudske teme« snižavajući već postignute kvalitete domaće suvremene karikature.

Dnevne novine tjedno otvaraju ladice da vide što se nakupilo u »perpetuum mobile« istrajnosti mladih autora. A spremne su i da predstave autora ne samo fotografijom, već i lijepim izborom autorskih karikatura koje mogu biti daleko od primjerene tjedne prigodnosti.

Uzastopno se obnavljaju natječaji za najbolje i najzanimljivije tematske karikature o televiziji i sl.

Neki listovi radnih kolektiva također traže na tim stranicama priloge ne samo od članova kolektiva već i kvalitetne crteže vanjskih suradnika. Svim tim prilikama Šarić se odaziva, skupivši usput nekoliko nagrada, ustrajno, kao jedini »preživjeli« od nekadašnje »grupe karikaturista«, koji su ili zamrli, ili se bave čim drugim, ili u tajnosti pripremaju neka iznenađenja.

Šarić se ne bavi karikaturom profesionalno, što s obzirom na njenu kvalitetu nema baš nikakvog značenja. On se, prihvatimo li preduvjerenje da je ono čim se čovjek bavi u stalnom radnom odnosu glavno i jedino, karikaturom bavi iz hobija, razbibrige, moglo bi se pomisliti gotovo iz dosade. Međutim, izvor stalne potrebe za bavljenjem karikaturom je u neuspavanosti, kritičkoj nastrojenosti (pa i rastrojenosti) uz uvjerenost u disciplinirani rad duha i ruke.

Šarić je, dolazeći u magnetska polja uzora i izlazeći iz njih potenciran, stabilizirao svoj crtež na mirnoj ali pažljivoj ophodnji duž jednog horizonta iza kojeg je uvijek nepoznanica, a ispred kojeg je fokus zbivanja.

Ophodnji prema tom horizontu – (to je obično sjetni pejzaž s malim jatom ptičica koje ili žure da ne zakasne u selidbi, ili su to neke prve laste uz bujne oblake koji se ne groze kišom i olujom već samo trepere obrisima umirenoga gibanja) – i nije cilj dostizanja kraja ili zavirivanja u svaki kutak predstavljene scene, već potpuno uočavanje prostora na kojem se očituje doživljena poanta karikatura.

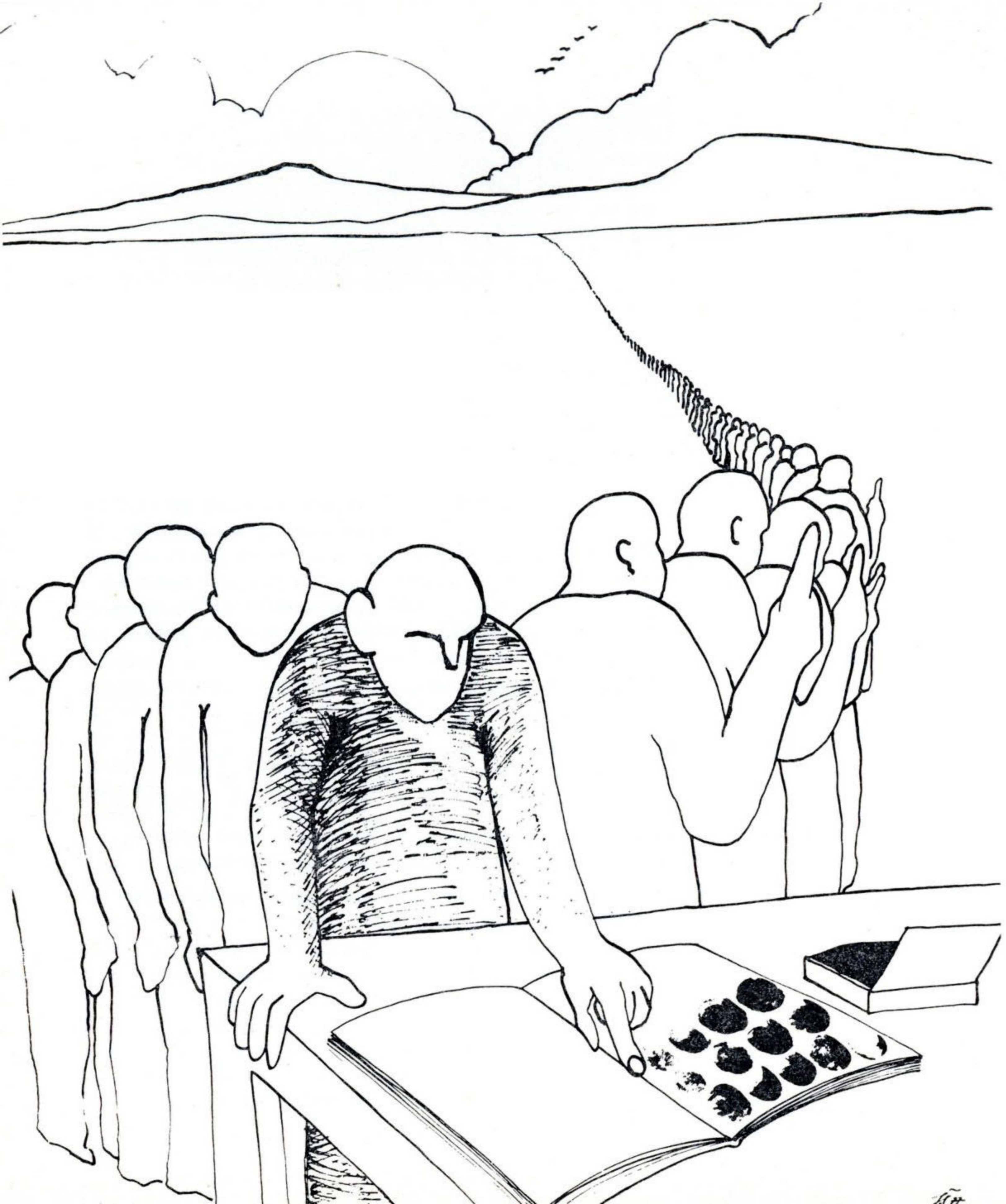
»Zarisi« su kronika proživljenog u svijetu nepostojećeg.

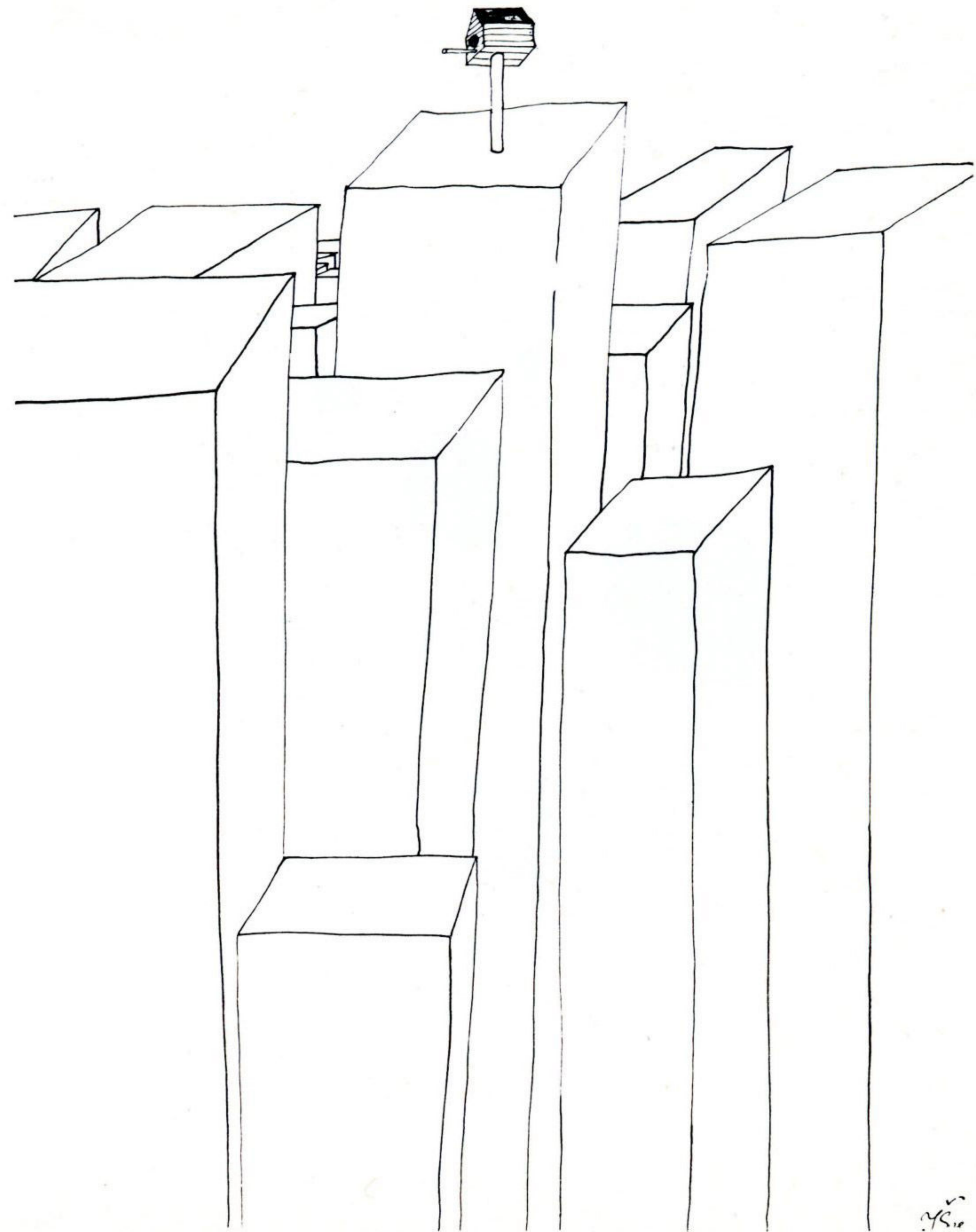
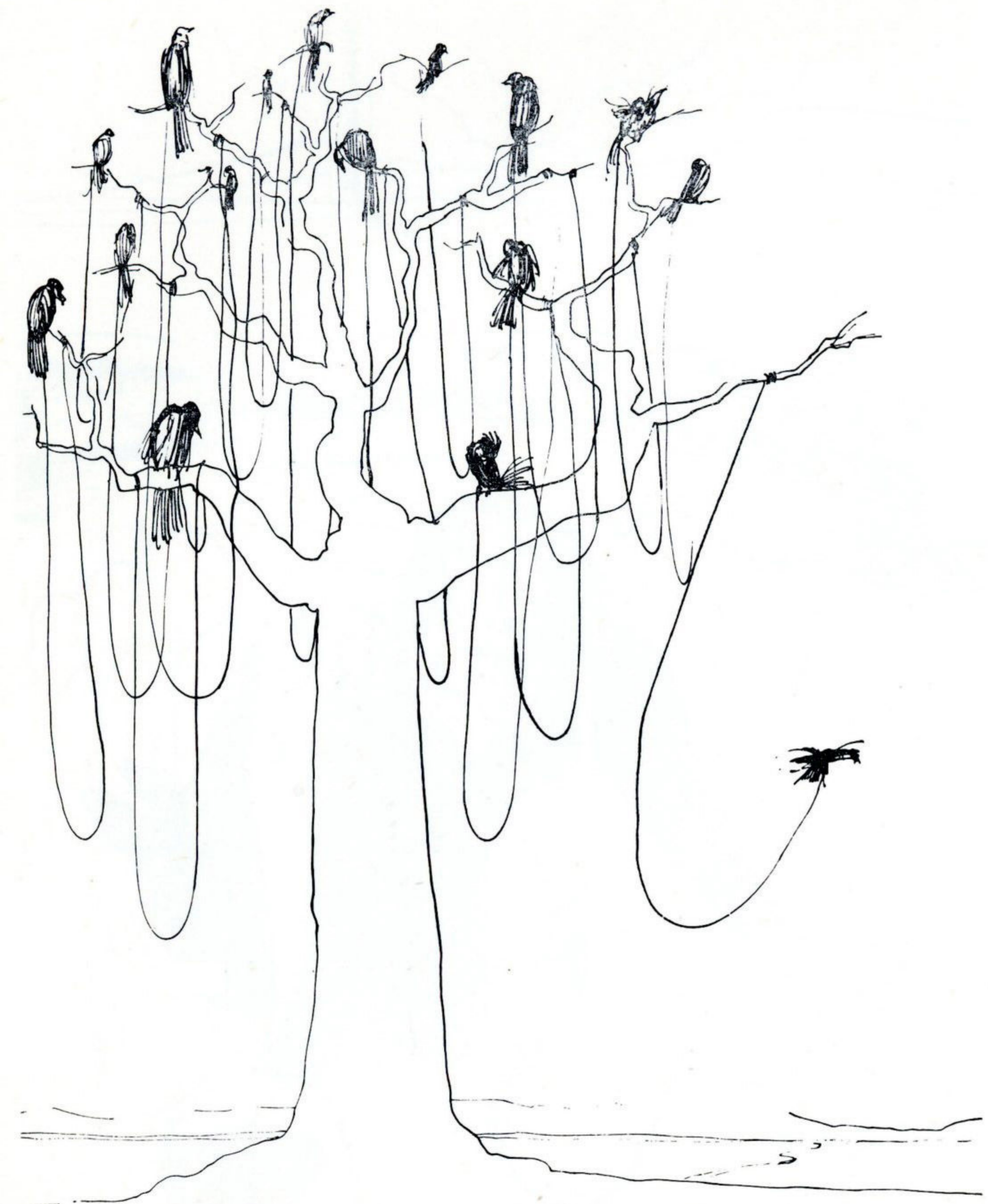
Šarićevim Zarisima Muzej grada Zagreba daje gostoprimstvo po drugi put, nakon prvog gostovanja 1970. još sa preostatom »zagrebačke grupe« (Kritovac, Bastašić) na temu Starog i Novog Zagreba.

I ovog je puta Zagreb u Šarićevim Zarisima prisutan makar kao svemirska ili topografska apstrakcija.

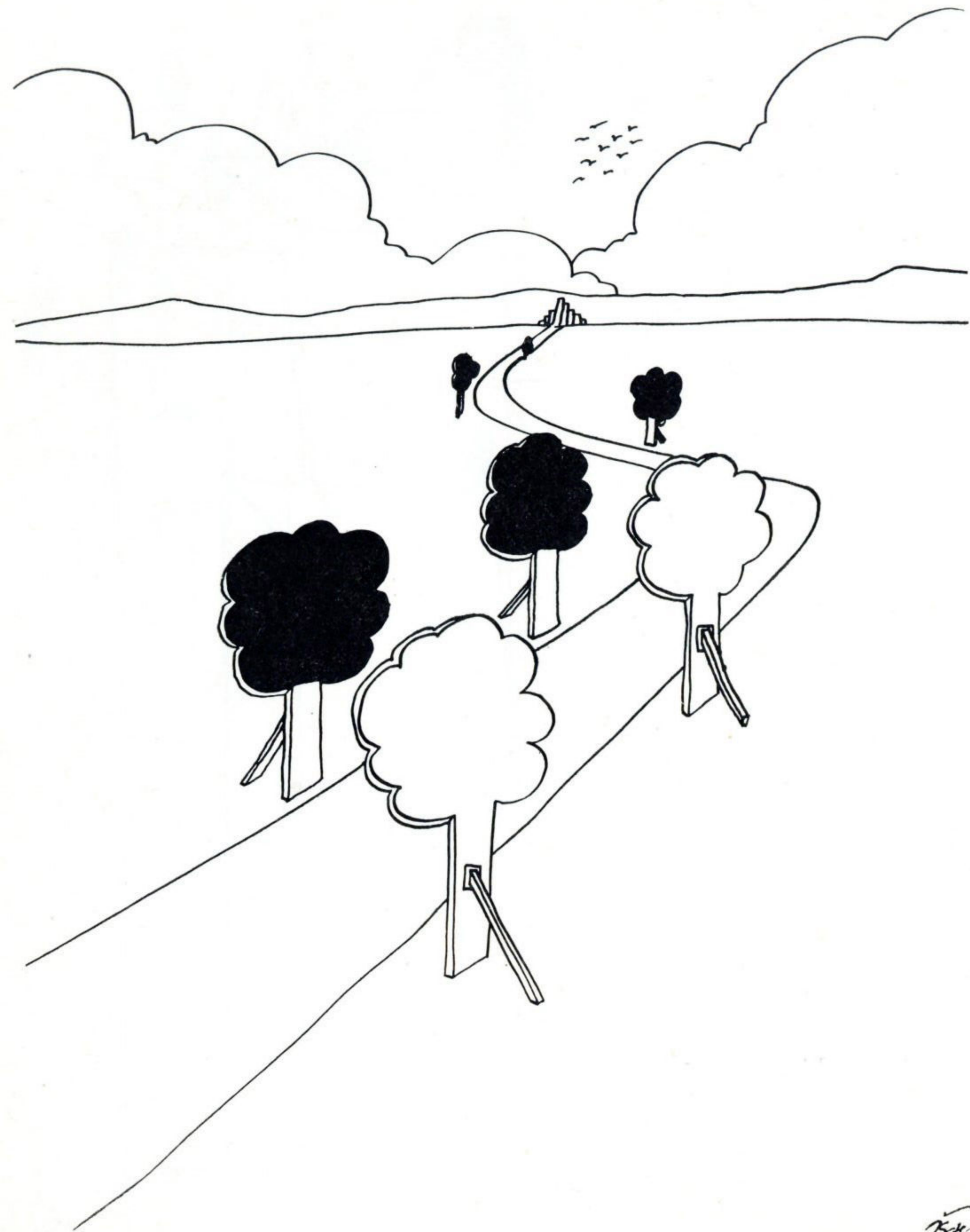
Ali posredno i mnogo više: kao mjesto svakodnevne inspiracije za zapise i zarise.

FEDOR KRITOVAC

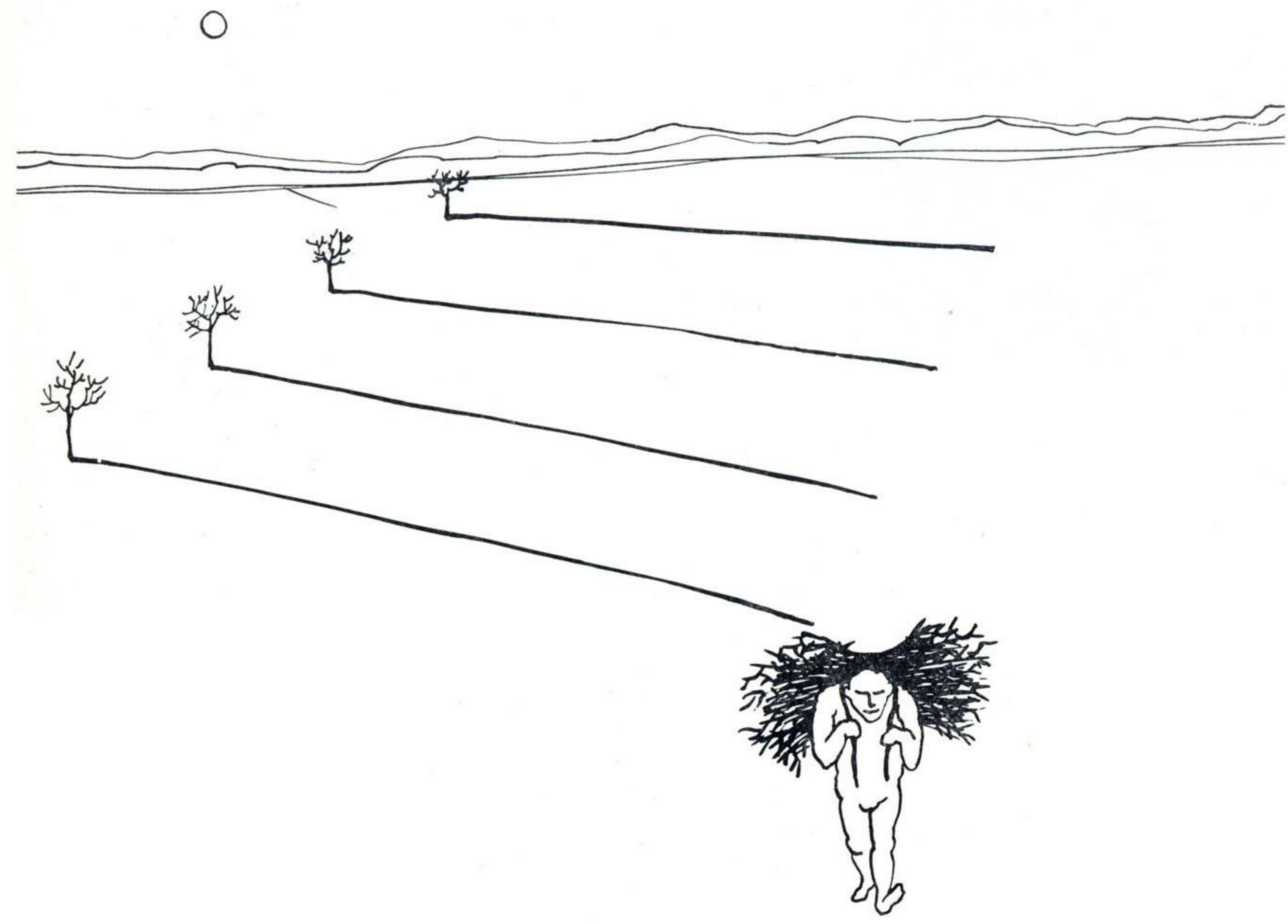

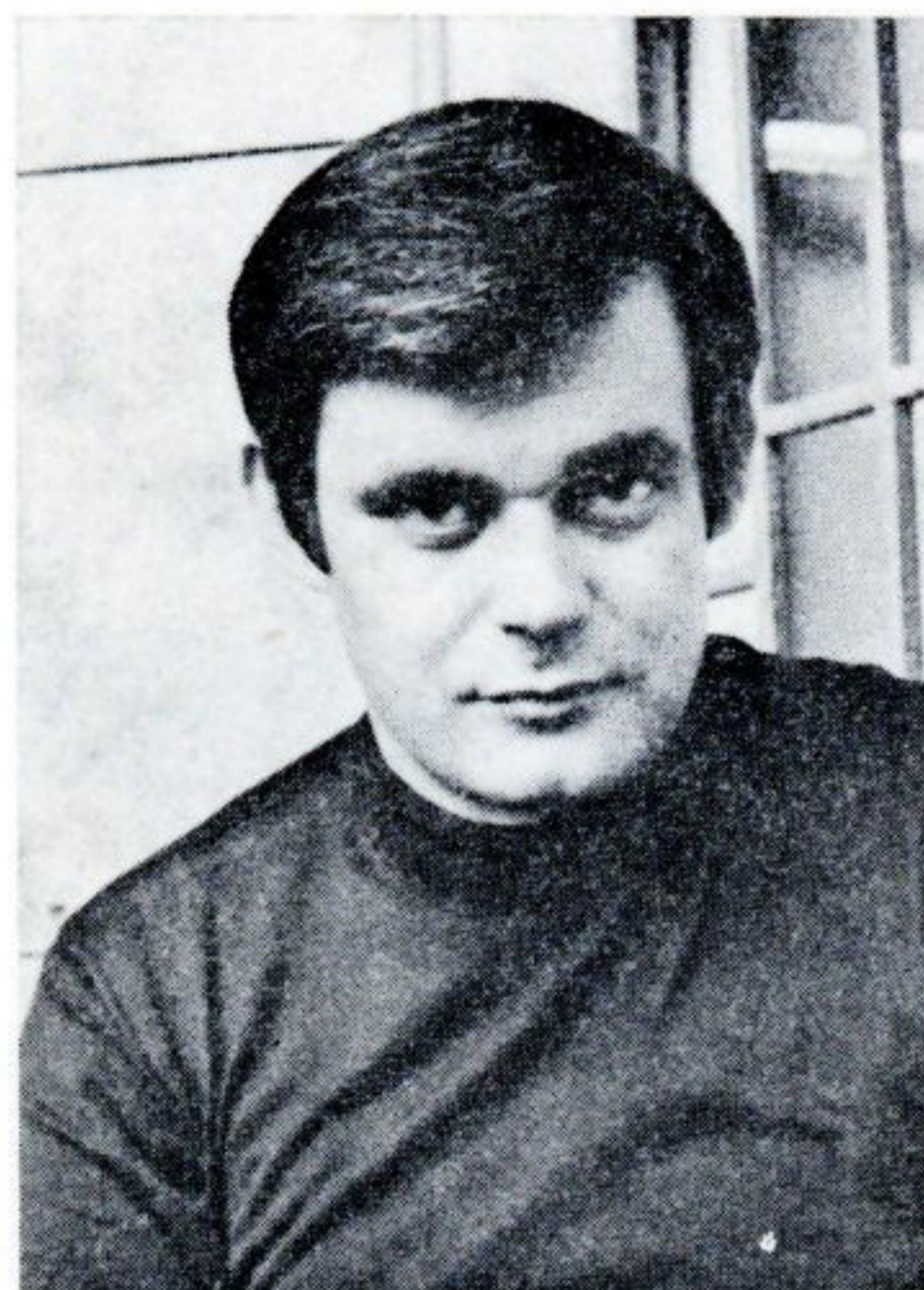

MS. 10

54

IVAN ŠARIĆ

Rođen u Zagrebu 1943. godine. Arheolog.
Prve karikature objavio u Studentskom listu 1965. g.
Karikature mu se nalaze otisnute u: Studentskom listu,
Indexu, sarajevskom Svijetu, Omladinskom tjedniku,
Poljima, Studentu, 15 dana, Poletu, Sineastu, Millyet Halk
Gazetesi, Čovjeku i prostoru, Vjesniku, Studiju,
Kerempuhu, Paradoksu, Pavlihi, Večernjem listu,
Mladosti, Ilustriranom sportskom tjedniku, Čvorku,
Šavriću, Pardonu, Architectura Chronace e storia
i još ponegdje.

Kao član »zagrebačke grupe karikaturista« izlagao na
zajedničkim izložbama:

- 1965. i 1966. u Zagrebu • Majski festival studenata
i festival studentskih kazališta
- 1966. u Sarajevu • Radničko sveučilište »Đuro Đaković«
- 1966. u Beogradu • Dom omladine
- 1967. u Novom Sadu • Dom kulture
- 1968. u Zagrebu • Studentski centar »teatar itd«
- 1969. u Manchesteru • Manchester College of Art
and Design
- 1970. u Zagrebu • Galerija Studentskog centra
- 1971. u Zagrebu • Muzej grada Zagreba
- 1974. u Zagrebu • Galerija suvremene umjetnosti
(izvan grupe)

Sudjelovao na izložbama Svjetske galerije karikatura
u Skopju i izložbama u Bordighieri i Montrealu.

Posjeduje nagradu žirija Svjetske galerije karikatura
u Skopju i nagradu Sajma cvijeća u Zagrebu.